

[Statsministeren.]

sagde, at Erhvervskrisen er for Øjeblikket det vigtigste Spørgsmaal og kan naar som helst fremskaffe en politisk Situation. Slagskyggerne, sagde han, fra Landbruget vil naa ind over Byerne, og Utrygheden ved Regeringen vil brede sig, og der vil opstaa Ønske om at faa en anden Regering. Jeg siger til Vælgerne: Hold Krudtet tørt! Den Tale var jo tydelig nok. Jeg skal af Hensyn til det ærede Medlems Anseelse indenfor hans Parti ikke nævne hans Navn, men jeg synes ikke, den er Vidnesbyrd om synderlig Kløgt, for vil man endelig drage politisk Nytte af disse Forhold, som det ærede Medlem nævnte, tror jeg nu ikke, at det er synderligt klogt, at det ærede Medlem proklamerer det paa Møde efter Møde. Men jeg forstaaer, at det er nødvendigt at paamine sine Folk om at holde Krudtet tørt; naar man ikke har ret meget tørt, er det rimeligt at passe paa det, man har. Jeg bebrejder ikke Venstre denne Udtalelse; det er selvfølgelig ikke Venstres Standpunkt; Venstre vil ikke spekulere politisk i Krisen; de, der staaer i Partiets Centrum, ser naturligvis bort fra saadanne Udtalelser, der falder fra Folk saadan ude i Udkanterne.

Men i øvrigt: Hvordan man nu vil udnytte eller ikke udnytte Krisen, er for saa vidt ogsaa underordnet. Man bør selvfølgelig — ganske uanset saadanne Udtalelser — bedømme, hvad der viser sig i det økonomiske Liv, og da der er en virkelig alvorlig Krise i flere europæiske Lande, er det, for straks at sige det, en Selvfølge, at Danmark maa faa en større eller mindre Part deraf, og særlig er det jo saare naturligt, at Landbrugseksporten i første Linie faar Krisens Virkninger ind paa Livet, naar Kunderne mister deres Købeevne. Det er jo saa, at de to store Industrilande i Europa, England og Tyskland, netop er det danske Landbrugs Aftagere, og det er just i disse to Lande, at Købeevnen er stærkt nedsat paa Grund af den af Krisen følgende Arbejdsløshed. Allerede i Oktober forrige Aar var der i Tyskland $3\frac{1}{4}$ Million arbejdsløse, nu er der $4\frac{1}{3}$ Million, over 7 pCt. af hele Befolkningen; i England var der ved Udgangen af Oktober forrige Aar 2 319 000, ogsaa her er Tallet forøget med 1 Million, og dermed har man ligesom i Oktober samme Procenttal af arbejdsløse i England som i Tyskland. Det er klart, at naar med et rundt Tal 8 Millioner er arbejdsløse i de to Lande, som er vore fornemste Aftagere, maa det betyde en Føringelse af Købeevnen, og at det maa spores paa Salget af de for-

træffelige Kvalitetsvarer, som det danske Landbrug fremstiller: Smør, Flæsk, Æg, o. s. v., og som naturligvis paa Grund af, at det er Kvalitetsvarer, ogsaa befinder sig i de højere Prislæg, er rimeligt. Det er klart, at de 8 Millioner, der har mistet deres Købeevne, maa give Afkald paa det, der i en saadan Situation for dem maa blive en Luksus, og maa gaa til ringere Kvaliteter og billigere Varer. Og daarlig Afsætning fører selvfølgelig til Fald i Priserne, det er selve Frikonkurrencens Princip, altsaa ogsaa Venstres fundamentale Lov, det kan Venstre da ikke indvende noget imod, det er første og sidste Bogstav i Alfabetet for Venstre: Fri Konkurrence. Det fører unægtelig, naar denne Situation altsaa er til Stede, naar Landbruget trykkes af faldende Priser, ganske naturligt videre, det fører til, at saa faar ogsaa denne Del af Befolkningen mindre Købekraft, og det bevirker igen en formindsket Aftagen af Produkter og forøger altsaa Arbejdsløsheden her i Landet.

Alt dette er saa ligetil, at ingen i og for sig kan anse det for noget overraskende, at vi befinder os i en Situation af den Art. Det kan tilføjes, hvad der dog altid er en ringe Trøst, at Danmark unægtelig er forholdsvis mindre ramt end en Række andre Lande, hvilket igen ogsaa er naturligt. Vort højeste Tal af Arbejdsløse i den første Uge af Januar var 72 802, eller godt 2 pCt. af den danske Befolkning, altsaa mellem $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{4}$ af Procenttallet i Tyskland og England. Jeg fremhæver, at det naturligvis er en ringe Trøst, at der er andre Lande, der har det værre end Danmark, men det maa alligevel tages med i Betragtningerne, naar man foretager denne Bedømmelse af de økonomiske Forhold. Ogsaa det Forhold, der særlig har fremkaldt Klagerne, de faldende Priser paa Landbrugsprodukter og dermed følgende Betalingsvanskeligheder eller Krise, er jo et internationalt Fænomen, der naturligvis i meget høj Grad hænger sammen med Krigsvirkningerne, med Krigsgælden og det Tryk, som denne medfører, og den Mangel paa Købeevne hos de store Industriebefolkninger, som følger af den siden 1914 indtraadte Situation.

Det er en Selvfølge, at Regeringen stadig har drøftet de Situationer, som har foreligget, men vi har unægtelig ikke endnu kunnet erkende, at Berettigelsen for en virkelig Panikstemning kunde siges at være til Stede, og jeg maa ogsaa advare imod, at man kunstigt søger at fremkalde en saadan, thi det vil uvægerligt skade andre adskilte mere, end det kan skade Regeringen.

Hermed er ikke sagt noget om, at der